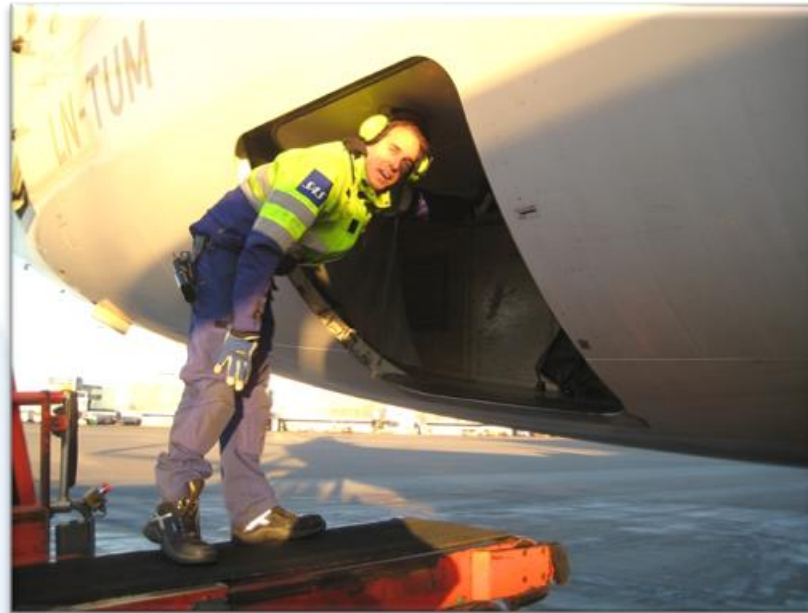

Flygplanslastning – ett samarbetsprojekt som leder till arbetsmiljöförbättringar

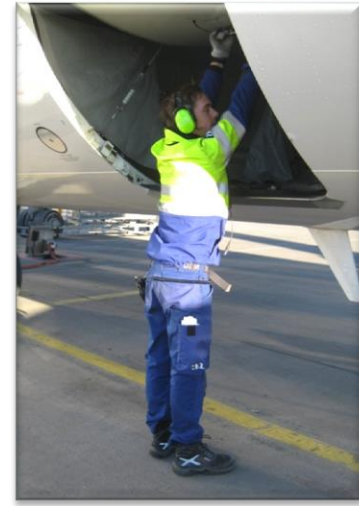

eva.bergsten@hig.se

Centrum för belastningsskadeforskning, CBF
Transportfackens Yrkes- och
arbetsmiljönämnd, TYA

Arbetsuppgifter

Målsättning

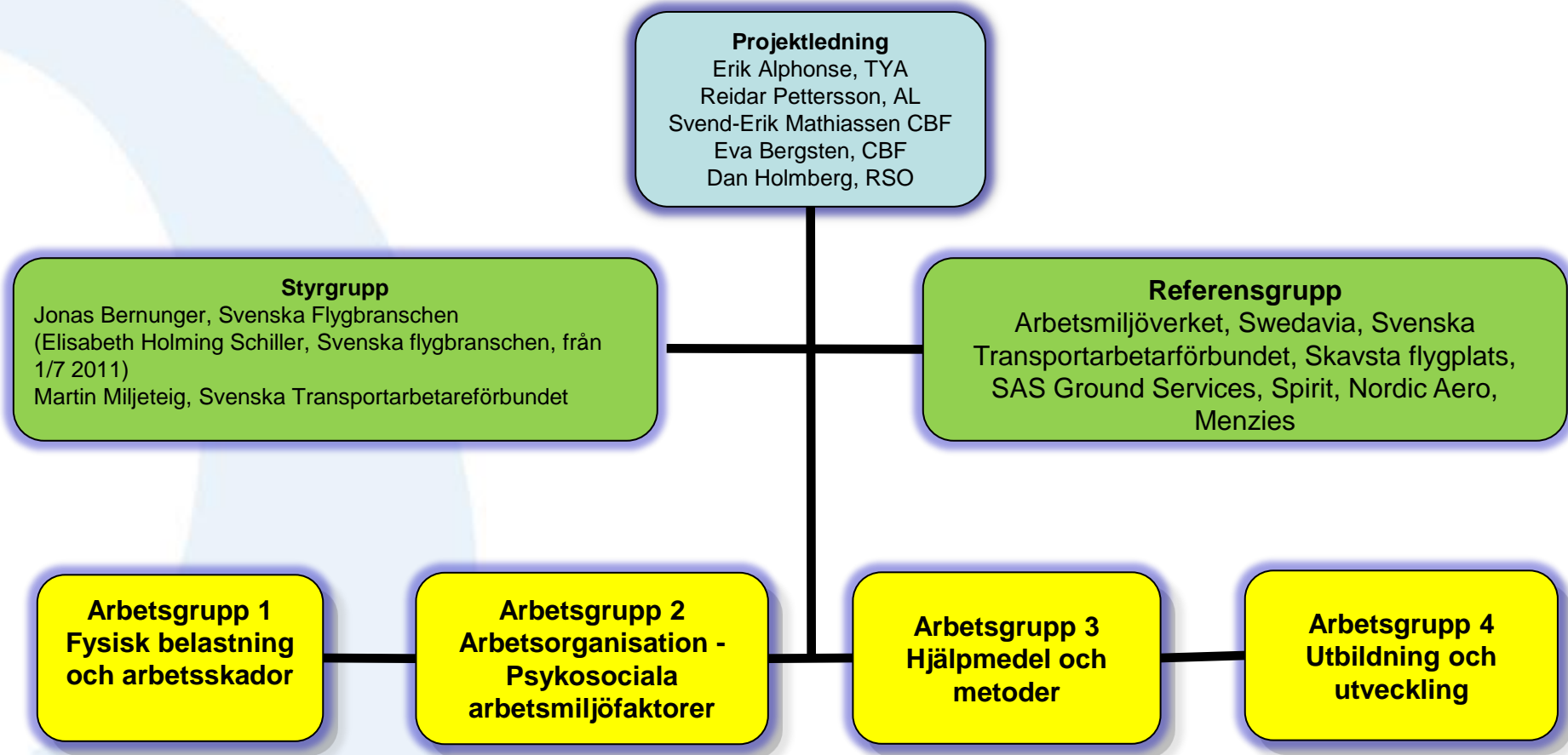
Ta fram förbättringsförslag som skall leda till förbättrad hälsa och säkerhet för flygplanslastare i syfte att minska risken för arbetsrelaterade olyckor och belastningsrelaterade besvär

Trots att arbetet är tungt och belastande med hög stressfaktor har man låg sjukfrånvaro, låg personalomsättning och de flesta mår bra.

Skadefria Cargo- och flygplanslastare

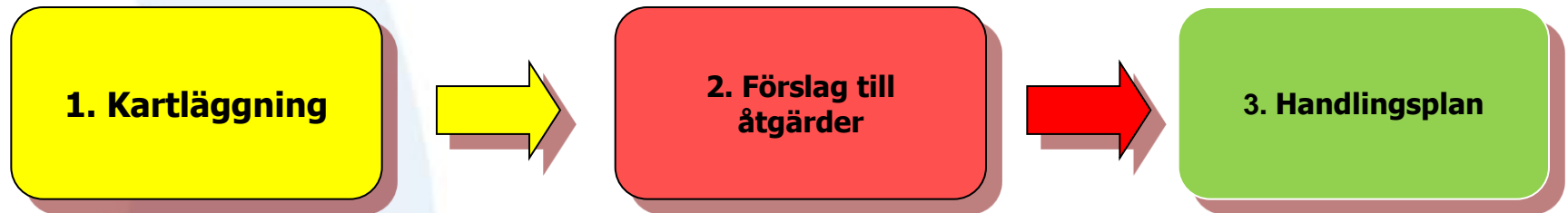
Projektorganisation

Skadefria Cargo- och flygplanslastare

Aktiviteter/Verksamhet

Projektet genomförs i tre faser:

Ett efterlängtat projekt för en bättre arbetsmiljö

AFA finansierat *forsknings*projekt

REGIONALA ETIKPRÖVNINGSNÄMNDEN
EPN
• UPPSALA •

1 av 3

BESLUT
2010-12-07

Dnr 2010 / 358

SÖKANDE FORSKNINGSHUVUDMAN
Högskolan i Gävle
801 76 GÄVLE

Forskare som genomför projektet:
Svend Erik Mathiassen
Centrum för belastningsskade forskning
Högskolan i Gävle
801 76 GÄVLE

UPPGIFTER OM FORSKNINGSPROJEKTET ENLIGT ANSÖKAN
INKOMMEN TILL NÄMNDEN 2010-10-12 MED INKOMMEN
KOMPLETTERING 2010-12-07

Projektbeskrivning:
Skadefria flygplanslastare.

Projektnummer/identitet:
Forskningspersonsinformation med samtycke inkommen 2010-12-07

Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala meddelar följande

BESLUT

Nämnden bifaller ansökningen och godkänner med stöd av 6 § lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor den forskning som anges i ansökan med komplettering.

HÖGSKOLAN
I GÄVLE

CBF
för belastningsskade forskning

Arbetsställningar

Schemaläggningar

Organisation/
ledarskap

Arbetsuppgifter/
innehåll

6 flygplatser
14 handlingbolag
1 100 flygplanslastare

Utbildning/
utvecklingsmöjligheter

Hjälpmedel

Psykosociala faktorer

Datainsamling

1. Frågeformulär

HÖGSKOLAN I GÄVLE

Cargo och flygplanlastares arbetsförhållanden

2010-2011

Frågor om eventuella besvär från muskler och leder

47. Har Du haft besvär (smärta, yrsel, obehag) någon gång under de senaste 12 månaderna i:

Beväras bara av den som uppgivit besvär:
Har Du någon gång under de senaste 12 månaderna inte kunnat utföra Ditt dagliga arbete (i eller utanför hemmet) pga besvären?

Har Du haft besvär någon gång under de senaste 12 månaderna i:

a) Nacke ☐ Nej ☐ Ja

b) Skuldror/axlar ☐ Ja, i vänster skuldra/axel ☐ Nej ☐ Ja

☐ Nej ☐ Ja, i båda

c) Armbågar ☐ Ja, i vänster armbåge ☐ Nej ☐ Ja

☐ Nej ☐ Ja, i båda

d) Handled/händer ☐ Ja, i vänster handled/hand ☐ Nej ☐ Ja

☐ Nej ☐ Ja, i båda

e) Ryggens övre del (bröstryggen) ☐ Nej ☐ Ja

f) Ryggens nedre del (ländrygg/korsrygg) ☐ Nej ☐ Ja

Följande frågor berör arbetsmoment i sorteringen
(hoppla över dessa frågor om Du aldrig arbetar i sorteringen)

Hur belastande upplever du följande arbetsmoment för de olika angivna kroppsdeltarna
(Markera med ett kryss i den 7-gradiga skalan där som bäst stämmer. Vänligen ta ställning till alla kroppsdeltar)

20. Lasta bagage från lastband "ficka" till bagagevagn

	Inte alls	I mycket liten grad	Ianska liten grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
A. Nacke	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Skuldror/axlar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Handleder/händer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Armbågar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Ryggens nedre del	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Höfter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Knä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Lasta/lossa bagage från ficka till ULD/containers med tak

Har ej container ☐

	Inte alls	I mycket liten grad	Ianska liten grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
A. Nacke	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Skuldror/axlar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Handleder/händer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Armbågar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Ryggens nedre del	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Höfter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Knä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Följande frågor berör arbetsmoment i sorteringen
(hoppla över dessa frågor om Du aldrig arbetar i sorteringen)

Hur belastande upplever du följande arbetsmoment för de olika angivna kroppsdeltarna
(Markera med ett kryss i den 7-gradiga skalan där som bäst stämmer. Vänligen ta ställning till alla kroppsdeltar)

20. Lasta bagage från lastband "ficka" till bagagevagn

	Inte alls	I mycket liten grad	Ianska liten grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
A. Nacke	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Skuldror/axlar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Handleder/händer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Armbågar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Ryggens nedre del	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Höfter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Knä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Lasta/lossa bagage från ficka till ULD/containers med tak

Har ej container ☐

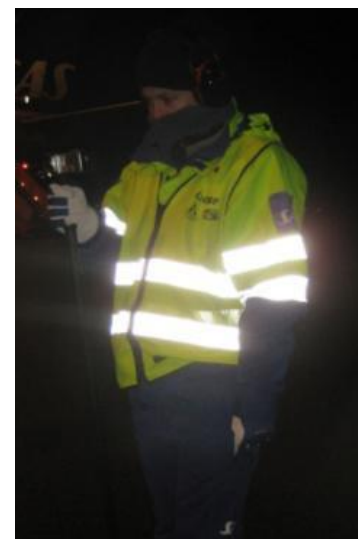
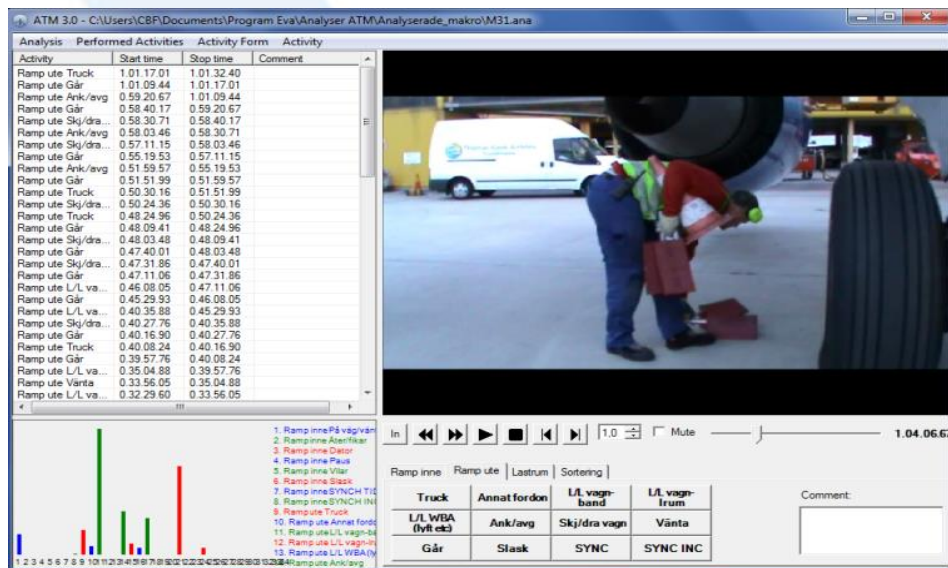
	Inte alls	I mycket liten grad	Ianska liten grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
A. Nacke	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Skuldror/axlar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Handleder/händer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Armbågar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Ryggens nedre del	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Höfter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Knä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Datainsamling

3. Inklinometer

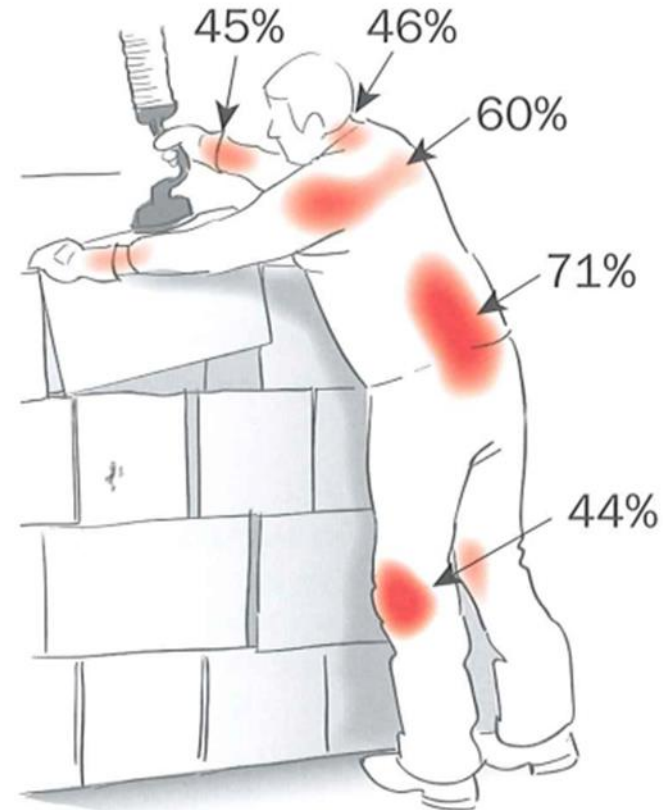
4. Video + observation

5. Dagböcker

KONKLUSION

- Ettårsprevalensen för rygg, axlar, handleder/händer är höga
- Det finns arbetsmoment som upplevs mycket belastande och är riskfyllda ur belastningssynpunkt
- Hjälpmedel finns för att avlasta/möjliggöra – men används inte på grund av tidsbrist, okunskap och dåligt underhåll
- Ledarskap, inflytande och feedback är faktorer som flyglastarna är missnöjda med

Förbättringsförslag

Fyra aktiva arbetsgrupper har varit ett referens- och discussionsforum där forskarna träffat personer från företag (medarbetare med kunskaper om branschen och flyglastarbetet samt planerings- och ledningsfrågor. Arbetsgruppen har fokuserat på var sitt delområde:

- 1 - Fysisk belastning och arbetsskador. 2 - Arbetsorganisering och psykosociala faktorer. 3 - Hjälpmedel och arbetsredskap. 4 - Utbildning och utveckling.

Syftet med att involvera företagen i projektarbetet var att frammanför dem delaktiga i forskningsresultaten och förhoppningarna om att använda resultaten i sin konkreta verksamhet.

Exempel på förbättringsförslag ur projektets slutrapport

Utbilda i säkra lyft

Alla medarbetare som i sitt arbete utför manuell hantering av gods bör genomgå utbildning i ergonomi/lyftteknik. (TYA har en speciell endagskurs för flyglastare.)

Utbilda i att använda arbetsredskap

En förutsättning för att använda arbetsredskap är att säkerställa på hur redskapen fungerar. Bättre utbildning i att öka användningen av arbetsredskap.

Utveckla organisationen

En bra psykosocial arbetsmiljö innehåller bland annat vilken kan leda till ökad delegering och större delaktighet.

Lär ut konsten att tillbudsrapportera

Ett "AJ" gör ont. Ett "OJ" skulle kunna göras. Rapportering av tillbud sker inte alltid på ett enkelt sätt. Det kan vara att det inte klart och enkelt återspeglar och vilka åtgärder som genomförts för att undvika. Tillbudsrapportering är en mycket viktigt hanteras med största respekt.

Underhåll arbetsredskapen

Det går att förbättra brister på fordon och arbetsredskap. Det är viktigt att synliggöra höga underhållskostnader, utse dagligt personalen, uppmuntra positiva attityder och förbättringsarbete. Omedelbart anmäla felaktigheter.

Ta fram en tidsatt utbildningsplan

För att säkerställa att personalen har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter har flera företag infört individuella utbildnings-/utvecklingsplaner för lastarpersonalen.

Skapa bredare gemenskap

På en del områden finns en tydlig uppdelning av arbetsområdena vilket gör att det är svårt att bryta upp den. Skapa en "vi och dom"-attityd. Det är ett ledarsansvar att medverka i detta. Särskilt om uppmuntra personalen att medverka i detta.

Utbilda i ledarskap

Kartläggningen har, bland annat genom intervjuer, visat att arbetsledning som ger feedback, lyssnar samt är tydlig och rak i sitt arbete är viktiga för att skapa ett bra arbetsmiljö. Aktiv samverkan runt arbetsmiljöfrågor med tydliga mål, rapportering och uppföljning av tillbud och olyckor, strategier för underhåll av arbetsredskap med mera, kan förbättra samarbetet mellan personal och arbetsledning.

Begränsa bagagevikter

Mindre enheter och lägre vikt skulle göra arbetet lättare, med minskad skaderisk. Det pågår idag arbete i olika organisationer, även internationellt, angående begränsning av bagagevikter.

Investera i arbetsredskap

Lastband av typen Rampsnake och Powerstow är kostsamma investeringar men kartläggningen har visat att de minskar risken för belastningsbesvär. Även sliding carpet minskar besvärskrisen.

Utveckla beställarkompetensen

Det finns exempel på inköpta arbetsredskap som inte motsvarar förväntningarna. En god investering är att höja beställarkompetensen genom att förankra inköpen tillsammans med representanter från de som använder arbetsredskapen.

Intervention - Ergonomiska förändringsprocesser inom flyglastning

- Företagspresentationer 2012-2013
- Inbjudan till workshops vinter/vår 2014
- Utbildningar vår/sommar/höst 2014

Vad kan vi göra tillsammans?

Hej!

Under vintern, våren och försommaren har vi besökt era arbetsplatser och informerat om slutresultatet från projektet

Skadefria cargo- och flyglastare.

Vi informerade då också om att vi har fått ytterligare bidrag från AFA till ett uppföljnings- och utvecklingsprojekt som vi kallar **Från ord till handling!**

Det nya projekt syftar till att ge stimulans och stöd till er som arbetar med cargo och flyglastning, för att omsätta forskningsresultaten till praktisk handling.

Vi vill nu tillsammans med er diskutera vilka behov av arbetsmiljöförbättringar ni behöver och ge stöd för att upprätta handlingsplaner.

TYA kommer också att bidra med kurser och specialkompetens från bland annat ergonomer och beteendevetare. Även forskare från CBF, Centrum för Belastningsforskning, kommer att delta.

Vi kommer inom kort att kontakta er för att få komma och beskriva det fortsatta projektet närmare.

Med vänliga hälsningar
Erik Alphonse, TYA

Från ord till handling!

Ständiga förbättringar → WorkShops → Förbättring

FLYGLASTARE

Utvärdering -

1. Vilka företag genomför åtgärder och vilka åtgärder genomförs
2. Vilka faktorer och omständigheter påverkar genomförandet
3. Vilken effekt har förändringarna på fysiska och psykosociala arbetsförhållanden

Metoder för utvärdering:

Enkät, focus grupp intervjuer, loggböcker, observatör

TACK!